

Iniciativa mestni zbor
Od železnici 16, MB
T: 030 454 465
E: info@imz-maribor.org

#59

feb. 18

četrtnika

Četrtnika je glasilo samoorganiziranih četrtnih in krajevnih skupnosti Maribora

KO S PP MISLIJO RESNO, GA UVEDEJO ŽE V OSNOVNE ŠOLE

Med tem ko v Mariboru ni uspelo od začetka do konca izpeljati niti pilotnega projekta participatornega proračuna, ga v portugalski občini Cascais uvajajo že v osnovne šole.

✿ Kaja Fiedler

V portugalski občini Cascais imajo celo osnovnošolci svoj participatorni proračun

Res pa je, da imajo tamkajšnje občinske garniture veliko večjo politično voljo, da ljudi vključujejo v procese odločanja o porabi proračunskih sredstev. Prizadevajo si namreč za aktivno državljanstvo krajank_ov, več participatorne demokracije in skupnostnega duha, družbene odgovornosti in večjo kakovost upravljanja

- občine preko dejanskih demokratičnih postopkov. Participatorni proračun v občini tako
- izvajajo že osem let, prejšnje šolsko leto pa
- je bil izpeljan pilotni projekt participatornega proračuna za mlade. V prvem pilotnem letu so
- sodelovali le otroci štirih osnovnih šol, letos pa
- ga širijo še na preostalih enajst šol. Za vsako iz-

Otroci razpravljajo o predlogih PP

med petnajstih šol bo občina za participatorni proračun mladih namenila 2.500 evrov. Na vsaki šoli se tako oblikuje skupina otrok, ki so stari 13 let ali več in bodo odgovorni za izpeljavo procesov participacije. Ta skupina gre najprej skozi usposabljanja, kjer se s pomočjo starejših opremijo s potrebnimi znanji in veščinami, da vodijo projekt in usmerjajo svoje sošolke_ce. Namen participatornega proračuna je namreč, da so otroci kar najbolj vključeni v vse faze – ne le predlagajo in glasujejo za predloge, ampak jih tudi tehnično ocenijo, moderirajo razprave o predlogih, štejejo glasove, se dogovarjajo z odgovornimi na občini.

Na šoli se torej najprej oblikuje in usposobi skupina mladih, ki bo odgovorna za participatorni proračun. Nato je čas, da osnovnošolke_ci predlagajo projekte, za katere menijo, da bi jih bilo na šoli potrebno izpeljati, in take, ki bi obogatili lokalno skupnost. Za tem pa ne sledi tehnični pregled glasov s strani strokovnih služb in glasovanje o predlogih, kakor je zadeva potekala v pilotnem projektu PP v Radvanju. Tam določijo tri datume srečanj, na katerih o predlogih razpravljajo. Razprave potekajo v manjših skupinah. Za vsako mizo sedi med 5 do 8 otrok. Vsak, ki je predlagal kak projekt, ga predstavi, o predlogih se nato pogovarjajo skozi moderirano razpravo, na koncu pa vsak tudi glasuje za enega izmed predstavljenih predlogov za šolo in za enega za skupnost. Iz vsake mize gre naprej v naslednjo fazo le nekaj predlogov z največ glasovi in en predlog za skupnost. Razprave so organizirane trikrat in na ta

- način se krči število predlogov, o katerih se bo na koncu glasovalo. Po tretji razpravi je čas za tehnično analizo preostalih predlogov. Delno so jih otroci analizirali že sproti in jih za razprave kar se da najbolj celostno razdelali, pripravili in predstavili. A pred glasovanjem se ponovno sestane skupina, odgovorna za participatorni proračun šole, in predloge ovrednoti, razmisli o možnostih realizacije in jih pripravi za glasovanje. Glasovanje poteka en dan, udeležijo se ga lahko osnovnošolke_ci, starejše_i od 13 let, in na papirnato glasovnico oddajo en glas za projekt za šolo in enega za skupnost. Predlog z največ glasovi v vrednosti do 2.500 evrov bo realiziran še v istem šolskem letu, med tem ko se tisti za skupnost prenese v glasovanje projektov klasičnega občinskega proračuna za odrasle.

- Mladi tako že pri svojih rosnih trinajstih spoznajo osnove delovanja občine, proračuna in participatornega proračuna. V okviru šole lahko izrazijo svoje potrebe in probleme, ki jih zaznavajo in zanje predlagajo rešitve. Če tako hitro začneš z vključevanjem otrok v odločanje o skupnostnih zadevah, jih spodbujaš k argumentiranim razpravam in sprejemanju odločitev, ki se v roku nekaj mesecev tudi materializirajo, jim daješ jasen znak, da so pomembni, slišani in upoštevani. In če bodo iz svojega otroštva imeli izkušnje povezovanja in direktne demokracije, bodo kot mladostniki in odrasli imeli zelo aktivno vlogo v svojem lokalnem okolju in širše.

Otroci razpravljajo o predlogih PP

POROČILO O DELU V SAMOORGANIZIRANIH ČETRTHNIH IN KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

SKS PEKRE, 24. 1.

Nelegalen nasip v KS Pekre

Na zboru SKS Pekre so dokončali predlog kompromisne rešitve za traso avtobusne proge številka 18, ki je zdaj na poti na Urad za komunalo, promet in prostor. Kompromisna rešitev, ki so jo podprli tudi na zboru SČS Radvanje, predlaga kombinirano uporabo obeh vozniških tras – tiste, ki je veljala do lanske jeseni in je ustrezala starejšim rednim uporabnikom javnega prevoza, ter nove, ki je bolj pisana na kožo šolarjem. Kdaj naj se avtobus pelje po stari in kdaj po novi trasi, pa naj bo seveda določeno v skladu s potrebami ene in druge ciljne skupine.

Na zboru so ponovno spregovorili tudi o spornem nasipu zemljine, ki bližnje prebivalce mori že dlje časa. Kljub inšpekcijski odločbi, da je večina zemljine navožena nezakonito in naj se odstrani, se to do danes ni zgodilo. Se pa izdajajo že nova gradbena dovoljenja za to področje, zato se udeleženi na zboru sprašujejo, ali kupci vedo, da je na tem območju treba najprej rešiti ugotovljene nepravilnosti. Zanima jih tudi, ali so bile urejene služnostne poti za dostop do javne infrastrukture, kar do zdaj ni bilo ustrezno urejeno, zato so imele pristojne službe precej

- problemov, ko je bilo treba infrastrukturo oskrbovati. Izvedenih je bilo mnogo nepravilnosti, posledice pa plačujejo ljudje še danes. Kaj bodo odgovorili z upravne enote in izvajalci komunalnih storitev, ki so že pričeli z deli, bomo še videli.

SČS TABOR, 24. 1.

- Klavrno stanje Koseskega ulice in dela Metelkove ulice je bila tema tokratnega zbora SČS Tabor. Zbora se je udeležilo kar nekaj stanovalcev teh in bližnjih ulic, kar je rezultat obveščevalne akcije, ki jo je izvedel udeleženec. Skupaj so ugotavljali, da sta Koseskega ulica in del Metelkove v zelo slabem stanju in več kot potrebni obnove. Vrstile so se zgodbe o devastirani asfaltni prevleki, zamašenih odtočnih jaških, okvarjeni javni razsvetljavi, kot tudi zgodbe o podanih in prelomljenih obljubah s strani odločevalcev glede sanacije stanja. Kljub znova izrečenim obljubam so ugotavljali, da se obnova tudi tokrat ni znašla v proračunu, tudi po rebalansu ne. Zato so se odločili, da bodo naslednjič na srečanje povabili še predstavnike sveta MČ Tabor in predstavnike Urada za komunalo, promet in prostor. V pogovoru z njimi bodo poskušali priti do dna zagonetki – le kam vedno znova izgine napovedovana sanacija?

MČ Tabor

SČS NOVA VAS, 25. 1.

Udeleženci 98. zбора SČS Nova vas so se tokrat najprej pogovarjali o identiteti Maribora in viziji za prihodnost. V zadnjih 10 in več letih se kažejo posledice ignoriranja in diskreditacije stroke s strani občinskih politikov. Številni projekti se snujejo in sprejemajo v zaprtih skupinah, popolnoma stran od oči javnosti in stroke, nato pa so že skoraj zaključeni projekti »vrženi« v javnost. Pogosto temu sledi odpor. Zakaj na občini ne želijo peljati projektov po normalnih korakih – s sodelovanjem javnosti, ki pove, kaj želi in potrebuje, ter strokovnjakov, ki te potrebe prevedejo v strokovne rešitve znotraj možnega in dovoljenega, ne razume nihče.

Nekaj besed so namenili tudi prihajajočim volitvam. Udeleženci so bili mnenja, da bi bilo kandidatom za župana dobro dati listo vprašanj, da bi volivci iz podanih odgovorov lahko jasno videli, kakšna so stališča kandidatov do najrazličnejših problematik. Spraševali so se tudi, kaj v mestni politiki sploh počnejo politične stranke? Občina je servis za zadovoljevanje potreb njenih prebivalcev, te pa so nam skupne: varne in urejene šole, urejene ceste in kanalizacija, čista pitna voda, prijazni in ustrezljivi uradniki, zdravo okolje in še kaj. Kakšno vezo naj bi to imelo s katerokoli strankarsko barvo?

Na zboru je bil obravnavan tudi predlog z zбора SČS Center in Ivan Cankar, da bi ob 5. obletnici zborov samoorganiziranih skupnosti vsak zbor pripravil razstavo, kjer bi predstavili svoje delovanje in dosežke v teh petih letih, in idejo podprli. Beseda je tekla še o jubilejnem stotem zboru, ki bo 1. marca.

SČS STUDENCI, 25. 1.

Zametki zanimanja odgovornih za stanje na Studencih vznikajo, ugotovitvam zбора glede prometnega stanja kimajo tudi ostali deležniki. Šole in občina prepoznavajo, kako nevarne so šolske poti do vseh osnovnih in srednjih šol v četrti Studenci. Velika večina otrok in mladostnikov (razen tistih, ki obiskujejo waldorfski program, po besedah ravnatelja te šole) je vsak dan na poti v šolo in domov peš po poteh, ki

V MČ Studenci ostajajo problem neurejene prometne poti

so ali neurejene ali polne voznikov z neurejenim razmerjem do varne vožnje in cestnih predpisov (najpogosteje oboje). Zdaj je treba le še doseči, da se ne konča le pri kimanju, ampak da zadeva preraste v izvedbo.

Še bolj spodbudno je dogajanje okoli ureditve dotrajanega nadhoda čez železnico med Limbuško in Sokolsko, pri čemer so udeleženci postavili še dodatno zagato – krmežljava ograja, ki jo je enostavno vandalizirati, ne zadošča, da ljudje ne bi znova utrlji poti čez progo. Pričakujejo, da bodo odgovorni to upoštevali in za popravilo izbrali močnejše materiale.

SČS RADVANJE, 30. 1.

Tokratnega zбора SČS Radvanje se je udeležila študentka Fakultete za arhitekturo, ki pripravlja magistrsko nalogo na temo prostorske ureditve kraja. Ostale udeležence je zanimalo v pogovor o tem, kako sami vidijo svoj kraj, kakšne so njegove

Lackova cesta v MČ Radvanje

ve prednosti, kaj manjka, kako bi se stvari lahko izboljšale itd. V živahni debati se je ugotavljalo, da je MČ Radvanje čudna tvorba, ki so jo birokrati sestavili iz treh organsko nepovezanih stanovanjskih predelov, od katerih se prebivalci le enega, t.i. zgornjega Radvanja, identificirajo kot Radvanjčani. Zaradi ločenosti predelov se praktično nikoli ne izvajajo skupne aktivnosti. Znova so poudarjali, da je pomanjkanje skupnostnih prostorov krivo, da je v MČ Radvanje takšno pomanjkanje organiziranih interesnih skupin. Praktično edina organizacija je Turistično društvo Radvanje, vsi ostali pa enostavno nimajo kje delovati. Na zboru so sprejeli sklep, da se nekaj udeležencev sestane s predsednikom turističnega društva in ugotovi, kako bi lahko poglobili sodelovanje med zborom in društvom.

Zboristi so se ob poteku roka za oddajo predlogov za projekte v MČ seznanili tudi s tem, da je bilo pri tajnici MČ oddanih 30 predlogov, neznano število pa je bilo oddano še preko spletne strani. Udeleženci so izpostavili, da se bojijo, da gre pri letošnjem PP za predvolilni trik, vendar bodo vztrajali, da se bodo izbrani projekti tudi udejanjili. Za zaključek so pozdravili tudi pobudo zbora SČS Center in Ivan Cankar, da bi zbori pripravili skupno razstavo ob peti obletnici delovanja.

SČS MAGDALENA, 30. 1.

Na zboru SČS Magdalena so udeleženke_ci sprva pregledale_i uresničitev vseh sklepov. Preverile_i so, če so bili poslani vsi dopisi in če že imajo odgovore pristojnih uradov – na njih še čakajo. Udeleženka je pripravila tudi opozorilni tekst za vse ljubiteljice_e ptic, s katerim bodo udeleženke_ci skušale_i obvestiti ljudi, s čim lahko hranijo ptice in s čim ne. Če bo šlo vse po načrtih, bo čez 14 dni v Magdalenskem parku izvedena direktna akcija – park bodo udeleženke_ci opremile_i z opozorilnimi tablami, s katerimi bodo ozavestile_i ljudi, da so ostanki človeške hrane in kruh (s katerim največkrat hranimo ptice) za njih nevarni.

Po pregledanih sklepih se je udeleženec še enkrat zahvalil zboru SČS Magdalena in IMZ za

Počasni premiki pri problematiki parkovnega območja

vso podporo pri izvajanju aktivnosti v povezavi z Železničarsko kolonijo. Udeleženec se zave- da, da se bodo črne gradnje kljub vsemu trudu nadaljevale in da Železničarska kolonija ne bo nikoli v pravem pomenu besede zavarovana kot kulturni spomenik. Še enkrat se je pokazalo, da mariborska občina nima posluha za tovrstno problematiko. Udeleženec pa ne namerava obupati, zato bo nadaljeval z manjšimi akcijami znotraj Železničarske kolonije. Na zboru je bila izpostavljena tudi problematika številnih prevar na televizijskih igrah in kvizih, s katerimi goljufajo ljudi. Mnogi starejši se ne zavedajo, da tovrstne igre zgolj opeharijo ljudi, zato se udeleženec že nekaj časa s tem podrobneje ukvarja. V prihodnje lahko na to temo pričakujemo tudi prispevek v Večeru. Za konec so udeleženke_ci sprejele_i pobudo, da bi ob peti obletnici zborov z ostalimi SČS in SKS organizirali reprezentativno razstavo vseh akcij posameznih zborov. Več na to temo bodo spregovorile_i na naslednjem zboru.

SČS POBREŽJE, 31. 1.

Na zboru SČS Pobrežje so udeleženi nekaj časa ponovno namenili urejenosti okolice in cest na območju bivše tovarne Svila, saj niso zadovoljni z odgovorom na njihov dopis, ki so ga dobili z Urada za komunalo, promet in prostor (UKPP). Udeleženci se ne strinjajo, da morajo sami obveščati lastnike zemljišč, naj jih uredijo, ker mo-

Težave s prometom v MČ Pobrežje ostajajo

rajo to opraviti pristojne službe, zakaj jih sicer imamo?

Prav tako je predsednik MČ povedal, da je investitor del (optični kabel) na Ulici Štravhovich, Draga Kobala in Prelogovi Telekom, izvajalec del pa je GVO s podizvajalci. Telekom je k sodelovanju povabil tudi ostale operaterje, a se ni nihče odzval. Če se bodo v bližnji prihodnosti še kateri drugi operaterji odločili za iste posege na teh ulicah, jih bo MČ ustavila, saj ne želijo, da se kar naprej odpirajo cestišča. Nekatere ulice v Mariboru so zaradi tega že povsem uničene. Udeleženci zborna so še izvedeli, da naj bi letos pri Malečniškem mostu postavili poskusno krožišče. Zboristi so prav tako potrdili idejo, ki je prišla z zborna CIC o skupni razstavi fotografij vseh zborov SČS in SKS ob 5. obletnici zborov.

Na koncu je moderatorica vse udeležence povabila v Salon uporabnih umetnosti na okroglo mizo z naslovom Pravica do mesta ali od zgoraj navzdol se gradijo le luknje, kjer bo beseda tekla o vse manj transparentnih javnih postopkih ter o odmikanju občinskih oblasti od občanov.

SČS CENTER IN IVAN CANKAR, 1. 2.

Na zboru SČS Center in Ivan Cankar so udeležence_cj podprle_i prihajajoč pogovor z občankami_i na temo ureditve tržnice, ki jo pripravlja ena izmed udeleženk zborna. Moderiran pogovor bo potekal v soboto, 10. 2. 2018, ob 10.00, ko

- se največ ljudi zbere na tržnici. Pogovor ne bo
- namenjen zgolj lokalnim prebivalkam_cem, saj
- uporabnice_ki tržnice lahko prihajajo tudi od
- drugod. Zato je še posebej pomembno promo-
- viranje dogodka preko različnih kanalov. Ude-
- leženka bo obesila plakate po stanovanjskih
- blokih, razdelila letake, promovirala dogodek
- preko facebooka – da bi dosegla tudi mlajše
- uporabnice_ke.
- Zbor je izbral tudi koordinatrico razstave, ki jo
- bodo skupaj z ostalimi zbori pripravile_i udele-
- ženke_cj ob peti obletnici delovanja zborov sa-
- moorganiziranih četrtnih in krajevnih skupnosti.
- Vendar k sodelovanju vabijo tudi vse ostale, ki
- imajo ideje in bi radi sodelovali pri organizaciji
- ter izvedbi razstave. Udeleženkam_cem je bila
- na koncu vseč tudi ideja o Zakonodajnem gle-
- dališču, kjer gledalke_cj obravnavajo aktualno
- problematiko in iščejo načine, kako bi spreme-
- nile_i ali pa dopolnile_i obstoječo zakonodajo,
- da do teh problemov več ne bi prihajalo. Zdela
- se jim je zanimiva metoda, ki bi jo bilo vredno
- preizkusiti, zato so predlagale_i, da skupina, ki
- bo pripravila predstavo, izbere eno izmed tem,
- ki so jih udeležence_cj v preteklosti že izpostav-
- ljale_i za mestni zbor.

V centru se znova pojavlja tema Koroške ceste

GLEDALIŠČE KOT VAJA ZA REVOLUCIJO ALI REFORMACIJO?

Z Zakonodajnim gledališčem spodbuditi občanke_e k politični participaciji in dialogu z odločevalkami_ci.

✚ Barbara Polajnar

V preteklem letu so štiri partnerske organizacije iz Škotske (Active Inquiry), Italije (Giolli), Poljske (Pracownia Inspiracji Społecznych) in Slovenije (Pekarna Magdalenske mreže Maribor) zastavile 15-mesečni projekt LegiLAB 4 Progress (Zakonodajni laboratorij za razvoj), ki traja do septembra 2018 in raziskuje vključujoče in demokratične oblike soodločanja, soustvarjanja in sooblikovanja obstoječe zakonodaje z metodo gledališča zatiranih, ki je poznana tudi kot gledališče za družbene spremembe. Začetki gledališča zatiranih segajo v 60-ta leta prejšnjega stoletja v Brazilijo, kjer je metodo pričel razvijati režiser, aktivist, scenarist in politik Augusto Boal. Metoda sloni na predpostavki, da je gledališče namenjeno vsakomur, tako kot v njegovih prvih začetkih v davni zgodovini, in ne samo izbrankam_cem ter da gledališče uporabljamo kot prostor, kjer

- z vključevanjem telesa, giba, govora, dialoga, interakcij itd. spregovorimo o problematikah
- iz vsakdanjega življenja vsake_ga posameznice_ka, ki ni samo individualni in izolirani problem, kot prepogosto mislimo, temveč del širšega družbenega delovanja in sistemskih oblik
- izkoriščanja in zatiranja. Obstaja več pristopov gledališča za družbene spremembe/ gledališča zatiranih, ki na različne načine odpirajo tematike izkoriščanja: **Časopisno gledališče** črpa material za predstavo iz dnevnih časopisov in revij; **Forumsko gledališče** vzpostavlja t. i. forum oz. vključujoč prostor za diskusijo z gledalci k skupnemu reševanju prikazanega problema; **Slikovno gledališče** uporablja zgolj mirujoče, izrazno telo kot 'sliko' ali 'fotografijo', ki govori zgodbo sama zase brez uporabe govornega teksta; **Mavrica želja** raziskuje pisano paletu osebnih stisk, neizraženih želja, 'policajev v glavi', ki nam preprečujejo izražanje ali udeleževanje, konflikte v nas samih in **Zakonodajno gledališče**, ki v predstavo vključuje zakonodajo, spreminjanje le-te in dialog z odločevalci.
- Slednjega pristopa – Zakonodajnega gledališča - se lotevajo tudi zgoraj omenjene organizacije, vsaka v svoji državi in v svojem lokalnem okolju. Ekipa, ki ustvarja v Sloveniji, deluje v Ljubljani in v Mariboru. Pomembno je dodati, da je Zakonodajno gledališče v Sloveniji še precej neznan metoda in da izvajalci orjejo ledino na tem področju. V 80-ih letih, ko je Zakonodajno gledališče Augusto Boal razvil v Braziliji v času svojega mandata kot mestni svetnik v Riu de Janeiru, v letih od 1993 do 1997, je s pomočjo omenjenega pristopa skupaj z vključeva-

Zakonodajno gledališče v akciji

njem predlogov ljudi spremenil kar 20 zakonov. Boal je z Zakonodajnim gledališčem želel spodbuditi občanke_e k politični participaciji in dialogu z odločevalkami_ci. Verjel je, da so prebivalke_ci tiste_i, ki bi morale_i odločati o družbenih vprašanjih, ne pa vladajoča elita. Če bi bile_i občanke_i vključene_i v procese odločanja, bi se obenem tudi bolj angažirale_i, da bi se zakoni zares uresničevali.

S prav takšno željo se projekta lotevajo tudi predstavniki slovenske ekipe, ki razvijajo Zakonodajno gledališče v sodelovanju z Iniciativo mestni zbor in vključevanjem prebivalk_cev Maribora v aktivno sooblikovanje predlogov zakonov na lokalni ravni. Ker gre za novo obliko dialoga z odločevalci_kami, ki neposredno vključuje ljudi z uporabo gledališča kot bolj pestrega in telesnega pristopa (ki ni samo na ravni debate), projekt premika obstoječe meje in načine delovanja tudi pri prebivalkah_cih

mesta. Verjamemo v moč gledališča, ki lahko spreminja družbo. »Gledališče nam lahko pomaga zgraditi našo prihodnost, ne samo čakati nanjo.« (Augusto Boal)

Gledalci v predstavi tudi sodelujejo

ČETRNI IN KRAJEVNI ZBORI

Vključi se v Iniciativo Mestni Zbor in prispevaj svoj delež izboljšanju mesta! Pridružiš se nam lahko vsak ponedeljek ob 18. uri, v pritličju Tkalk (Tkalski prehod 4). E-pošta: info@imz-maribor.org.

VABLJENI_E NA ZBORE

SKS Pekre	sreda, 7. 2., 18.00	Dom kulture Pekre, Bežjakova 4
SČS Radvanje	torek, 13. 2., 18.00	MČ Radvanje, Lackova 43
SČS Magdalena	torek, 13. 2., 18.00	MISC INFOPEKA, Ob železnici 8
SČS Pobrežje	sreda, 14. 2., 18.00	MČ Pobrežje, Kosovelova 11
SČS Tabor	sreda, 14. 2., 18.00	MČ Tabor, Metelkova 63
SKS Kamnica	sreda, 14. 2., 18.00	KS Kamnica, Vrbanska 97
SČS Center in Ivan Cankar	četrtek, 15. 2., 18.00	Zveza prijateljev mladine, Razlagova 16
SČS Koroška vrata	četrtek, 15. 2., 18.00	MČ Koroška vrata, Vrbanska 10
SČS Nova vas	četrtek, 22. 2., 18.00	MČ Nova vas, Radvanjska 65
SČS Studenci	četrtek, 22. 2., 18.00	MČ Studenci, Erjavčeva 43